

kobalt

Vlado Stjepić

VZHODNI SIJ

Vlado Stjepić se je s slikarskimi raziskovanji od leta 2013 dalje radikalno odmaknil od ekspresivne poteze in snovne navzočnosti barve k asketskimi kompozicijam, prosojnosti barvnih ploskev in žarenju barve. Ta premik se je nakazoval že v zadnjem desetletju, ko so prej izrazne sledi slikarjevega rokopisa začele dobivati konkretno, materializirano obliko, saj jih je začel nadomeščati z drugimi snovmi, včasih prosojnimi bombažnimi tkanji, drugič z nitmi, ki jih je nízal v enakomernem ritmu. Eksperimentiranje s snovjo se nadaljuje, a je zdaj usmerjeno na slikarski nosilec, platno, napeto na lesenem podokvirju. Nanj so položeni papirji, ki se z barvno emulzijo sprimejo s platnom. S plastenjem, ko je ravnina površine platna enkrat ali večkrat ponovljena s plastjo papirja, je poudarjena ploskovitost slikovne osnove.

Iz slik so zdaj povsem izginile vidne sledi čopiča; njegov dotik s platnom se je umaknil drsenju brisalca, mehki lameli, ki s tem, ko počasi in enakomerno potuje po površini, izenačuje barvno ploskev in spodriva presežno barvno snov k robovom barvnih ploskev. Obrisi preprostih pravokotnih plošč se raztapljajo in mehko prehajajo iz ene enostavne oblike v drugo. Središče slike je hkrati izpraznjeno, a tudi najbolj napolnjeno, saj je prizorišče preloma med dvema velikima barvnima ploskvama transparentc, ki se spajata in razdvajata. Podobe se ujamejo v najpreprostejši kompoziciji; vse, kar se na pravokotniku slikarskega platna dogaja, je le odmev dvodimenzionalnih koordinat tega najosnovnejšega slikarskega lika. Slikar s filigransko natančnostjo sestavlja barvne nanose in dodaja (ali celo odstranjuje) papirnatoplasti. Ekspresija je zamrznjena, slikarsko polje izčiščeno – slike namesto oblikovne drame napolnjuje barvno žarenje, ki ga ustvarjajo opne papirjev in prosevajočih barvnih plasti.

Slikarska raziskovanja, ki se jih loteva Stjepić, imajo častitljivo modernistično tradicijo, vse tja do Marka Rothka. Vsaj od Marka Tobeyja dalje vemo, kako produktivno je bilo za zahodno abstraktno slikarstvo napajanje z vzhodnjaško umetnostjo. Če se je Tobey zgledoval po kitajski kaligrafiji zato, da je slikarski znak praznil vsebine, so pionirji slikarstva barvnega polja, za njimi predstavniki postslikovite abstrakcije, postminimalizma in primarnega slikarstva uporabili praznino zato, da so v ospredje postavili sam medij slikarstva. Če sta bila pojma avtoreferenčnosti in avtonomnosti v modernističnem abstraktnem slikarstvu osrednja, je Stjepić, ki ga je zaznamovala postmodernistična izkušnja, drugače usmerjen, saj se ne izogiba aluzijam na realni svet. Dvodelna struktura

slik namiguje na zavese, med katerimi so prehodi, same barvne ploskve pa s koprenastimi strukturami spominjajo na megličenje v zraku, na prisotnost vode in z njo narave. Zamaknjeno strmenje v »naravno« postane vseprisotno zaradi občutka širitve slikovnega polja, ki ga umetnik doseže z zrinjanjem dogajanja na robove slike. Samo spomnimo se pri nas pred nekaj desetletji izjemno priljubljenega termina »robna risba«, ki ga Stjepić kot nekdanji učenec Gustava Gnamuša še naprej raziskuje.

Zaradi tako poudarjene vloge elementa vode v slikarstvu seveda ne moremo obiti vplivne vzhodnjaške abstraktne tradicije, predvsem na področju kitajskega slikarstva s tušem na papirju, ki je še precej daljša od zahodnjaške. To je tehnika, pri kateri je voda ena od dominant pri zaznavi. Na tej tradiciji sloni slikarska tehnika akvarela, ki je v Stjepićevem delu že v preteklosti imela pomembno vlogo. Že prej se je veliko ukvarjal tako s prosojnostjo kot z barvnim redukcionizmom, dvema značilnostma barvil, razredčenih z vodo. Lastnosti, ki omogočajo formalni redukcionizem, so torej vpisane že v genetskem kodu same tehnike in niso le posledica težnje po formalnem čiščenju slike. Tako kot ima pri kitajskem slikarstvu s tušem pomembno vlogo tekstura papirja, je pomembna tudi za Stjepića, ki uporablja kitajski papir iz murvinega lesa – ta deluje kot sito in hkrati vpija in prepušča barvo. Mogoče ga je plastiti, ne rumeni in ohranja belino. S tem ko slikar izkorišča specifičen način vpijanjanja barve v papirnatopodlago in pusti podlagi, da učinkuje s svojo teksturo, pričemer ga fascinira moč fiksacije barve na papir, se njegove slike spreminjajo iz slike na nosilcu v dobesedne slikarske površine, saj se barva, papir in platno povsem spojijo.

Vlado Stjepić ostaja avtor, ki se raje kot vprašanjem o statusu slike v sodobni kulturi, posveča skrivnostim alkimije slikarskega medija. Bolj kot vsebina in kontekst ga v slikarstvu privlači snov, iz katere v eksperimentalnih kombinacijah sestavlja sliko. Raziskovanje skrivnosti transformacije nežive materije, papirnatih open in skrivnostnih pigmentov, med njimi izstopata pravi kobalt in strupeni rumeni kadmij, v nematerialno svetlobo je osrednja slikarska preokupacija njegovega zadnjega obdobja. Slika se zaradi fascinacije s tehnološkimi vidiki procesa ustvarjanja v njegovem delu vedno znova materialno preraja. Tokrat osvobajajoče, skozi vrata transparentc v razkošje brezmejne svetlobe.

Happening,
2014, akril, papir,
platno, 110 x 152cm

Happening II,
2014, akril, papir,
platno, 100 x 70,5cm

Mali kobalt A in B,
2015, akril, papir,
platno, 62 x 39cm

Dvokrilna,
2014, akril, papir,
platno, 142 x 98cm

Murvina vrata,
2015, akril, papir,
platno, 176 x 122cm

Kobalt,
2015, akril, papir,
platno, 210 x 129cm

Glavni vhod,
2015, akril, papir,
platno, 210 x 140cm

Zlata vrata,
2014, akril, papir,
platno, 201,5 x 125cm

Rdeča b. n.,
2014, akril, papir,
platno, 118 x 81cm

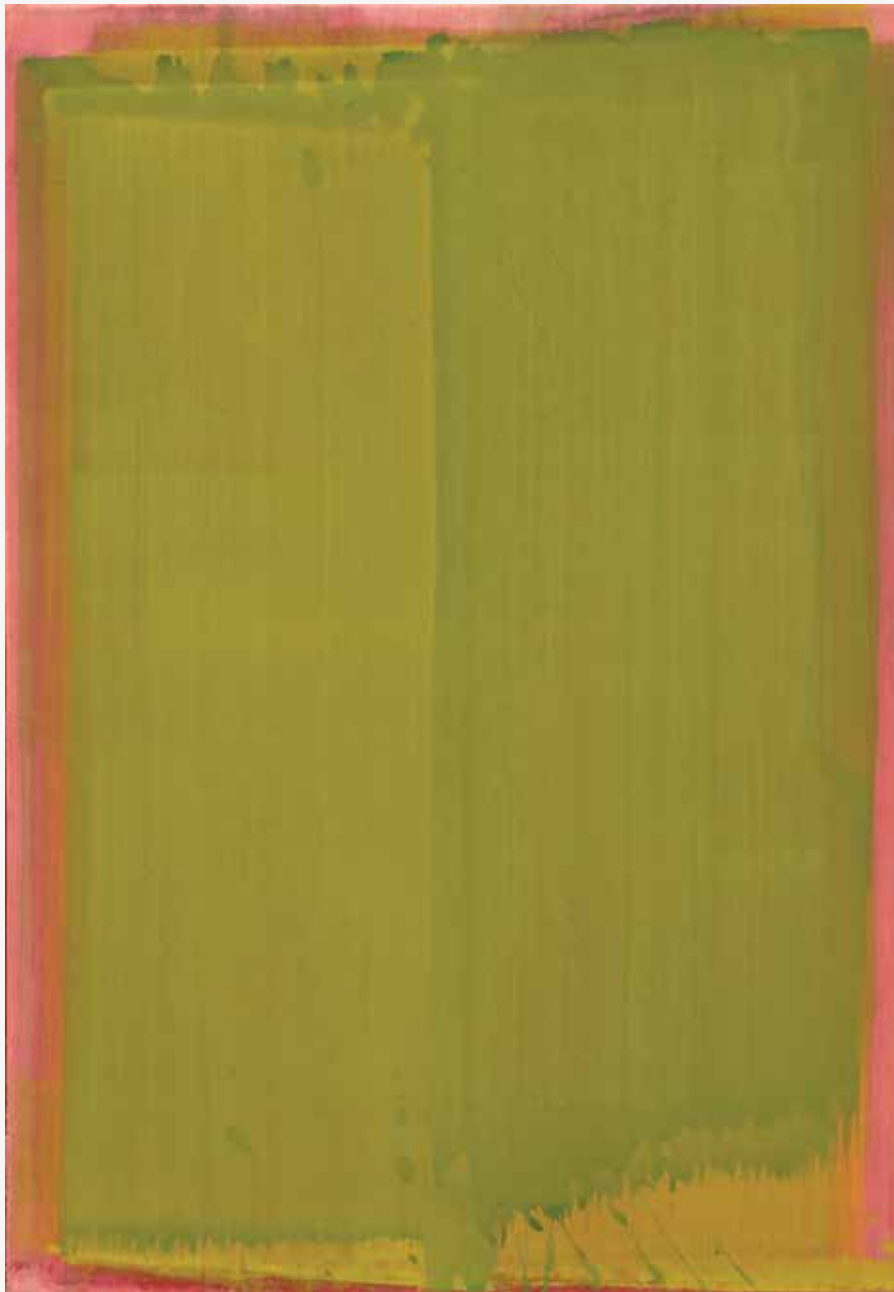
Jutro II, III,
2015, akril, papir,
platno, 55 x 37,5cm

Jutro,
2015, akril, papir,
platno, 125 x 98cm

Zelena vrata II,
2015, akril, papir,
platno, 180 x 125cm

Zelena vrata,
2015, akril, papir,
platno, 176 x 122cm

Vlado Stjepić se je rodil 1958 v Koscih v BiH. Po končani Školi primijenjenih umjetnosti v Sarajevu (1973-1978) je nadaljeval študij na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani (1978-1982) pri profesorjih Janezu Berniku in Gustavu Gnamušu. Diplomiral je leta 1982 pri profesorju Gustavu Gnamušu. Na ALU v Ljubljani je končal tudi podiplomski študij slikarstva leta 1984. Od leta 1986 je v svobodnem poklicu. Živi v Ljubljani.

Stjepićeva dela so našla svoje mesto v številnih javnih in zasebnih zbirkah doma in na tujem. Njegova dela hranijo: Moderna galerija, Ljubljana; Mestna galerija Ljubljana; Mestni muzej Ljubljana; Obalne galerije Piran; Likovna zbirka Mestne občine Kranj; Galerija Božidar Jakac, Kostanjevica na Krki; Galerija v Miklovi hiši, Ribnica; Galerija Zala Ljubljana; Umetniški center Kleinsassen, Nemčija; Savremena galerija, Zrenjanin, Srbija; Likovna zbirka E. Mandžić, Tuzla, Bosna in Hercegovina. Najbogatejšo zbirko slikarjevih del ima Galerija Žula v Mariboru.

NAGRADE

- 2007 Nagrada 7. bienala akvarela, Savremena galerija, Zrenjanin, Srbija
- 2006 Grand prix na 7.slovenskem bienalu mesta Kranj
- 1999 Nagrada umetniškega centra Kleinsassen na I. mednarodnem bienalu novega akvarela v Kleinsassnu v Nemčiji
- 1994 Odkupna nagrada Obalnih galerij na XXIX. mednarodnem Ex-temporu v Piranu
- 1992 Odkupna nagrada na XXVII. Mednarodnem Ex-temporu v Piranu
- 1987 Štipendija Sklada »Moša Pijade« iz Beograda za študijsko potovanje v Španijo

SAMOSTOJNE RAZSTAVE

- 2017 Maša Gala in Vlado Stjepić, slike, Galerija DLUL, Ljubljana
- 2015 *Cvijet soli*, prostorska postavitev, Galerija sodobne umetnosti GM, Tuzla, BiH
- 2014 Tiha navzočnost, Bežigrajska galerija, Ljubljana
- 2012 *Znanilci*, prostorska postavitev v Galeriji cerkve Sv. Duha, Črnomelj
- 2011 *Risbolov*, razstava risb, Galerija Domžale
- 2009 *Odpredanje*, slike in risbe, Galerija Schwarz, Ljubljana
- 2008 *Risbe in slike*, Galerija Prešernove hiše, Galerija v Mestni hiši v Kranju
- 2007 *Risbe*, Lamutov likovni salon, Kostanjevica na Krki
- 2006 *Med črnim in belim*, Galerija ZDSLU, Ljubljana

- 2005 *Jedra*, Galerija v Velikovcu/ Völkermarkt, Avstrija
- 2004 *Jedra*, Galerija društva likovnih umetnikov, Maribor
- 2000 *Jedra /Tvorbe*, Galerija ARS, Ljubljana
- 1998 Galerija ŽULA, Maribor
- 1996 Galerija Meduza, Koper,
- 1995 Galerija Šivčeva hiša, Radovljica
- 1994 Bežigradska galerija, Ljubljana
- 1989 Galerija v Miklovi hiši, Ribnica,
- 1986 Galerija društva slovenskih likovnih umetnikov, Ljubljana
- 1983 Galerija jugoslovenskog portreta, Tuzla

SKUPINSKE RAZSTAVE, IZBOR

- 2017 *Dediščina 1989/The Heritage of 1989*, Moderna galerija, Ljubljana
- 2016 *1. Mednarodni bienale del na papirju*, Muzej Kozare, Prijedor, BiH
Festival Virski, Galerija V.A. Leković, Bar, Črna Gora
- 2015 *Magija umetnosti*, (prenos razstave), Gliptoteka HAZU, Zagreb, Hrvaška
- 2014 *NordArt 2014*, Kunstwerk Carlshütte, Büdelsdorf, Nemčija
Generacije, (izbor A. Bassin), Galerija Velenje, Velenje
Magija umetnosti, Protagonisti slovenske sodobne umetnosti 1968-2013, Villa Manin, Passariano di Codroipo, Italija; Künstlerhaus, Dunaj, Avstrija
- 2013 *Anonyme Zeichner 2013*, Kunstverein Tiergarten, Galerie Nord, Berlin;
Temporary Art Centre Eindhoven, Nizozemska
Art Of Touch, XXIX Mednarodni zimski festival, Galerija Hanikah, Sarajevo, BiH
- Risba na prerezu med privatnim in javnim*, Galerija Instituta "Jožef Štefan", Ljubljana XLVIII. mednarodni slikarski ex-tempore, Piran
- 2012 *Raznolike poetike*, (Marsič, Stjepić, Zaplatil), Ljubljanski grad, Galerija "S", Ljubljana
Pekel ni nič drugega kot paradiž, ugledan z druge strani, Galerija Instituta J. Štefan, Ljubljana
- 2011 *Drawing Connections*, Siena Art Institute, Italija
- 2010 *The Moment of Privacy has Passed* Sketchbooks by Contemporary Artists, Architects and Designers, The Usher Gallery, Lincoln, Anglija
- 2010 *Nord Art 2010*, Büdelsdorf, Nemčija
- 2009 *Risba na Slovenskem II, 1940-2009*, Mestna galerija, Ljubljana
- 2008 *5. Bienale slik malega formata*, Galerija Ljutomer
- 2007 *Anonyme Zeichner 5*, Blütenweiss, Raum für Kunst, Berlin
7. Bienale akvarela, Savremena galerija, Zrenjanin, Srbija
Risba/ Drawing, Galerija ZDSLJU, Ljubljana
- 2006 *7. slovenski bienale mesta Kranj*, Galerija v mestni hiši, Kranj
- 2004 *Podoba kot presežek vidnega*, Razstavišče R. Jakopič, Ljubljana
- 2003 *Podoba kot presežek vidnega*, Dom HDLU, Zagreb, Hrvaška
- 2001 *2. Mednarodni bienale novega akvarela*, Kunststation Kleinsassen, Nemčija
- 1999 *1. Mednarodni bienale novega akvarela*, Kunststation Kleinsassen, Nemčija

Razstava: **Vlado Stjepić, Kobalt, 6. 2. - 6. 3. 2018**

Izdajatelj: **Galerija Zala, Gosposka 7, Ljubljana**

Besedilo: **dr. Nadja Zgonik**

Fotografije: **Vlado Stjepić**

Oblikovanje: **Vlado Stjepić**

Tisk: **Primitus, Ljubljana**

Naklada: 100 izvodov

Galerija Zala, Gosposka 7, Ljubljana

www.galerijazala.com

galerija.zala@siol.net

+386 1 251 3566

Vlado Stjepić, Zadnikarjeva 10, Ljubljana

www.vlado-stepic.de

vlado_stjepic@t-2.net

+386 590 35033

+386 51 819 918

